

Linköpings universitet
HT 2018 ISV Magnus
Jansson
magnus.jansson@liu.se
011-36 36 42

**Till dig som är handledare för förskolläroarstudenter under VFU termin 5 på
Förskolläroarprogrammet vid LiU**

Tack för att Du under veckorna 45-49 tar emot förskolläroarstuderande på din förskola!

Studenten läser under hösten 22,5 hp i ämnet förskolepedagogik och har 7,5 hp verksamhetsförlagd utbildning (VFU). Den verksamhetsförlagda utbildningen har kurskoden 970G38 med följande kursmål:

Efter avslutad kurs skall den studerande kunna

- självständigt konkretisera styrdokumentets innehåll i lärande och omsorgssituationer för barn i förskolan
- anpassa sitt pedagogiska ledarskap för ämnesområden inom det förskolepedagogiska fältet
- samverka med olika aktörer inom och utanför förskolan
- ta ett helhetsansvar för att, i enlighet med gällande styrdokument, didaktiska teorier och modeller, genomföra undervisning i förskolan och knyta den till utveckling, lärande och fostran i förskolans verksamhet
- planera, genomföra, dokumentera och analysera en aktivitet i förskolan utifrån ett didaktiskt perspektiv

Som vanligt ber vi er att tillsammans med studenten göra en överenskommelse om hur det praktiska ska fungera under VFU-tiden. I VFU-guiden för handledare, som du hittar under länken nedan, kan du som handledare se vad överenskommelsen ska innehålla. Där finner du också mycket annan användbar information, som hur mycket tid studenten ska tillbringa i barngrupp eller studenternas rättigheter och skyldigheter.

<https://liu.se/artikel/verksamhetsforlagd-utbildning-vid-lararutbildningen>

Vfu-uppgifter

1. Helhetsvecka

Denna VFU period skall studenten göra en sammanhängande period av 5 dagars helhetsansvar. Då ska studenten i så stor utsträckning som möjligt ta ansvar för alla uppgifter som du som handledare brukar ha. Även om du som handledare släpper över ansvaret bör du naturligtvis finnas med i bakgrunden ibland för att kunna ge respons till studenten och kunna göra en rättvis bedömning.

Uppgift 1: Övergångar

Denna uppgift ger stöd till följande kursmål:

- självständigt konkretisera styrdokumentets innehåll i lärande och omsorgssituationer för barn i förskolan
- anpassa sitt pedagogiska ledarskap för ämnesområden inom det förskolepedagogiska fältet
- samverka med olika aktörer inom och utanför förskolan

I denna uppgift skall studenten fokusera på övergångsaktiviteter på förskolan.

Övergångsaktiviteter kan vi identifiera som t.ex. övergångar mellan aktiviteter, lämna/hämta i hallen och övergången mellan fri aktivitet till organiserad aktivitet

I denna uppgift skall studenten dels **observera** övergången till lunchen och dels **delta** i en övergångsaktivitet i hallen när barnen går ut på gården.

A) Under observationen till övergången till lunchen

Studenten skall fokusera på följande under observationen.

- 1) vad som händer mellan aktörerna?*
- 2) vad är det för lärande som pågår?
- 3) vad är det för omsorgssituation som uppstår (omsorg, mellan barn-barn, barn-vuxen)?
- 4) vad händer under övergången?
- 5) vad handlar kommunikationen (verbal-icke verbal) om?

**Som aktörer menas alla de människor som på olika sätt blir del av och interagerar med varandra i anslutning till barnets vardag, d.v.s. andra barn och vuxna.*

Studenten skall dokumentera sin observation genom att anteckna rikligt (under och efter observationen). Här kan studenten ta med en liten anteckningsbok och penna till observationstillfällena. Studenten skall skriva upp alla fem frågorna i sin anteckningsbok så att studenten lätt kan skriva upp vad den ser/vad som observeras! Under observationen kommer studenten behöva att anteckna snabbt kring ovanstående frågor (1-5). Efter observationerna skall studenten fylla på och skriva ned sina intryck i syfte att få fram en så fullständig beskrivning av situationen som möjligt.

B) Delta i övergångar

Studenten skall också delta i en övergångsaktivitet när barnen går ut på gården. Här är uppgiften att Studenten deltar i övergången tillsammans med barnen. Studenten gör de göromål som situationen kräver (hjälper barnen i hallen, samtalar med olika aktörer etc. etc.). När studenten är i själva situationen skall studenten fundera över följande:

- 1) vad som händer mellan aktörerna just nu i denna stund?
- 2) vad är det för lärande som pågår just nu i denna stund?
- 3) vad är det för omsorgssituation som uppstår (omsorg, mellan barn-barn, barn-vuxen) just nu i denna stund?
- 4) vad händer under övergången just nu i denna stund?
- 5) vad handlar kommunikationen (verbal-icke verbal) om just nu i denna stund?

Efter den genomförda övergången- Skriv snabbt ner dina tankar och reflektioner om denna övergång.

Förberedelser för trepartssamtal

Som ett led i ditt pedagogiska ledarskap skall också kunna reflektera över situationer/moment i förskolans verksamhet. Du skall bearbeta dina observationer från övergången till lunchen och dina intryck från deltagandet i övergången när barnen går ut genom att **reflektera** över dessa övergångar utifrån ett professionsperspektiv med fokus på

- 1) Samverkansperspektiv
- 2) lärandeperspektiv, 3) Omsorgsperspektiv
- 4) Aktörsperspektiv
- 5) Läroplansperspektiv
- 6) Hur skulle du utveckla villkoren för den valda situationen

Studenten skall använda dokumentet "**VFU-reflektionsunderlag kring övergångar på förskolan**" (Se Bilaga 1) för att dokumentera sina reflektioner. Knyt an dina reflektioner till Lpfö. Studenten skall ta med detta dokument till besöket/Skype-mötet.

Obligatorisk litteratur:

Skolverket (2016) *Förskolans Läroplan*, Lpfö 98

Besök eller Skype

Hälften av studenterna får besök, och den andra halvan får Skype-samtal under den här kursen Ht 2018. Under nästa VFU-kurs, VT 2019, görs det tvärt om, dvs. de som har fått besök i år får Skype samtal osv. Tre Campus-lärare, tre kursmentorer och en VFU-koordinator kommer att fördela

besöken/Skypesamtalen. Besöken kommer att ta 1.5 timmar inklusive ett trepartssamtal på 30 min. Skype-samtalet består av ett trepartssamtal på 45 min samt övriga frågor

Trepartssamtal- en avstämning

Syftet är att studenten ska reflektera över sin praktik och professionsutveckling med stöd av sin handledare och Campus-lärare, vilket bidrar till att synliggöra studentens progression mot lärandemålen. Studenten kommer att reflektera över uppgiften om övergångar i förskolans vardag. (Se Bilaga 2)

Efter avslutad VFU-period: Omdömesformulär

Du, som handledare, fyller i omdömesformuläret (Se Bilaga 1) enligt anvisningarna i dokumentet, men observera att din bedömning *inte* är en betygssättning utan ett underlag för den examination som görs av examinator. Studenten har flera uppgifter i kursen som också ingår i kursbedömningen.

Kursen har en tregradig betygsskala (U-G-VG). Den tregradiga betygsskalan gäller för de didaktiska målen. De sociala målen har en tvågradig betygsskala (U-G). Dessutom ingår i kursen en skriftlig didaktisk rapport (U-VG).

Omdömesformuläret skickar studenten med post till examinator **efter** det att studenten avslutat samtliga 25 dagar i vfu-perioden. Det är dessutom viktigt att du som handledare behåller en egen kopia på omdömesformuläret. När omdömesformuläret är ifyllt och underskrivet skickas det **under vecka 50** till examinator:

Magnus Jansson (970G38)
Campus Norrköping, ISV
Linköpings universitet,
581 83 Linköping

Utöver VFU-uppgiften har studenten tre uppgifter till kommande examinationsuppgift i andra teoretiska kurser (se studiehandledningen);

- en intervju om utvecklingssamtal,
- en intervju om samverkan i förskolan
- en kort filminspelning (5-6min) där studentens eget ledarskap och undervisning står i fokus

Studenten förväntas genomföra två intervjuer under denna period med sin handledare eller någon annan i arbetslaget. Den första intervjun fokuserar på utvecklingssamtal och speciellt förskollärarens roll och ansvar i relation till styrdokument. Den andra intervjun fokuserar på samverkan mellan olika aktörer i förskolan: barn, föräldrar, arbetslaget, andra skolformer... Intervjuerna ska utmynna i två examinerande uppgifter där studenten ska få möjlighet att bearbeta, analysera och reflektera över de båda intervjuerna med hjälp av vetenskapliga metoder och genom att relatera det till kurslitteratur och styrdokument.

Planera gärna in intervjuerna tidigt, så att det ges tillräckligt med tid för dessa och för att undvika onödig stress. Förra årets studenter uttryckte synpunkten att det blev ont om tid för intervjuerna.

Vi hoppas att du kommer att finna det roligt och utvecklande att handleda din student och att ni får en lärorik tid tillsammans! Dina insatser är ovärderliga i studenternas utbildning och för deras kommande profession.

Vid eventuella frågor kontakta kursansvarig eller kursmentor: Magnus Jansson, kursansvarig och examinator magnus.jansson@liu.se, Britt Westanmo, kursmentor britt.westanmo@liu.se, Pernilla Björknert Pehrsson, kursmentor pernilla.bjorknert.pehrsson@liu.se

Bilaga 1 Kursmål och kriterier för vfu (samma som återfinns i omdömesformuläret).

Kursmål Didaktiska lärarförmågor	Kriterium	Kriterium	Studenten infriar ej
<i>Självständigt konkretisera styrdokumentets innehåll i lärande och omsorgssituation-er för barn i förskolan</i>	<i>Studenten konkretiserar självständigt styrdokumentets innehåll i lärande och omsorgssituation-er för barn i förskolan. Studenten motiverar på ett acceptabelt sätt sina val.</i>	<i>Studenten konkretiserar på ett nyanserat och självständigt sätt styrdokumentets innehåll i lärande och omsorgssituation-er för barn i förskolan. Studenten motiverar på ett välgrundat sätt sina val.</i>	<i>Studenten uppvisar ej Godkänd-nivå</i>
<i>Anpassa sitt pedagogiska ledarskap för ämnesområden inom det förskolepedagogiska fältet</i>	<i>Studenten anpassar sitt ledarskap för ämnesområden inom det förskolepedagogiska fältet på ett fungerande sätt.</i>	<i>Studenten anpassar sitt ledarskap för ämnesområden inom det förskolepedagogiska fältet på ett flexibelt och initiativrikt sätt</i>	<i>. Studenten uppvisar ej Godkänd-nivå</i>

<i>Ta ett helhetsansvar för att, i enlighet med gällande styrdokument, didaktiska teorier och modeller, genomföra undervisning i förskolan och knyta den till utveckling, lärande och fostran i förskolans verksamhet</i>	<i>Studenten tar helhetsansvar och genomför undervisning i förskolan. Studenten knyter på ett fungerande och reflekterande sätt an till förskolans styrdokument, med fokus på utveckling, lärande och fostran samt kopplar till didaktiska teorier och modeller</i>	<i>Studenten tar helhetsansvar och genomför på ett nyanserat och välgrundat sätt undervisningen i förskolan. Studenten knyter på ett välmotiverat, reflekterande och fördjupat sätt an till förskolans styrdokument, med fokus på utveckling, lärande och fostran samt kopplar till didaktiska teorier och modeller</i>	<i>Studenten uppvisar ej Godkänd-nivå</i>

<i>kursmål</i> <i>Sociala lärarförmågor</i>	<i>Kriterium</i>		<i>Studenten infriar ej</i>
<i>Att kunna samverka med olika aktörer inom och utanför förskolan</i>	<i>Studenten visar förmåga att ta initiativ och agerar på ett ansvarsfullt sätt i samverkan med olika aktörer inom och utanför förskolan</i>		<i>Studenten uppvisar ej Godkänd-nivå</i>

Bilaga 2.

Inför trepartssamtalet

1. Studenten genomför uppgift 1.
2. Studenten reflekterar kring observationen och deltagandet i övergångsaktiviteterna utifrån reflektionsunderlaget. Reflektionsdokumentet läggs in på Lisam senast 24 timmar efter trepartssamtalet.
3. Studenten gör dessutom en självskattning av sina didaktiska och sociala lärarförmågor enligt samtliga kursmål. Även handledaren gör en skattning av studentens lärarförmågor och tar med till samtalet.

Under trepartssamtalet

Campusläraren leder samtalet och samtalstiden vid Skype är 45 minuter och vid besök 30 minuter. Att samtalet inte är den samma vid besök och Skype, handlar i huvudsak om att student och handledare har utökade möjlighet till att ställa olika frågor vid ett besök. Vid Skypesamtalen har därför student och handledare fått 15 minuter till att ställa dessa frågor.

1. Studenten genomför en kort presentationsrunda.
2. Studenten beskriver den observerade och den genomförda övergången. Studenten har med sig sitt VFU-reflektionsunderlag.
3. Därefter ställer Campusläraren ett antal frågor kring övergången på förskolan.
4. Handledare och campus-lärare bidrar med sina synpunkter och reflektioner.
5. En diskussion kring var studenten befinner sig nu och hur studenten kan utvecklas vidare.
6. Campusläraren leder avslutningsvis en sammanfattande diskussion kring det som framkommit under trepartssamtalet och dokumenterar samtalet.